

Beden E?itimi Dersi Sportmenlik Davran??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Beden E?itimi Dersi Sportmenlik Davran??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17373>

Öz

Beden E?itimi Dersi Sportmenlik Davran??? Ölçe?i (BEDSDÖ), Yakup Koç taraf?ndan 2013 y?l?nda geli?tirilm? bir ölçektir. Bu ölçek, ö?rencilerin beden e?itimi dersleri s?ras?nda sergiledikleri sportmenlik düzeyindeki davran???lar? bilimsel olarak de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, iki temel alt boyuttan olu?makta olup, toplamda 22 maddeden meydana gelmektedir.

Yap?lan geçerlik ve güvenirlik çal???malar?, ölçe?in psikometrik aç?dan güçlü oldu?unu göstermiştir. Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?, iki faktörlü yap?nın iyi uyum sağlad???n? kanıtlarken, iç tutarlılık katsayılar? (Cronbach Alfa) yüksek güvenirlik seviyesini i?aret etmiştir. Bu araç, beden e?itimi ortamlar?nda sportmenlik e?itiminin etkinli?ini ölçmek ve ö?rencilerin etik davran???lar?n? belirlemek için önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sportmenlik davran???, Beden E?itimi, Ölçek geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, Cronbach Alfa, Do?rulay?c? Faktör Analizi.

Yazarlar

Yakup Koç

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ö?rencilerin beden e?itimi dersleri ve ilgili sportif aktiviteler s?ras?nda gösterdikleri sportmenlik davran???lar?n? sistematik ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Bu bağlamda, ölçek hem olumlu sportmenlik yaklaşımlar?n? hem de sportmenli?e uygun olmayan davran???lardan kaçınma e?ilimlerini de?erlendirerek, ö?rencilerin ahlaki geli?im düzeylerine dair kapsamlı bir bakış aç?s? sunar.

Ölçek, e?itimcilerin ve araştırmacılar?n, spor eti?i e?itimlerinin başar?s?n? izlemesine ve ö?rencilerin sosyal becerilerini geli?tirmeye yönelik pedagojik stratejiler belirlemesine yardımcı olmak üzere tasarlanmıştır.

Yapı

Beden E?itimi Dersi Sportmenlik Davran??? Ölçe?i (BEDSDÖ), sportmenlik kavram?n? iki ana boyutta ele almaktadır. Bu iki faktörlü yapı, sportmenli?in hem proaktif (olumlu davran??? sergileme) hem de reaktif (olumsuz davran???tan kaçınma) yönlerini kapsamaktadır. Ölçek,

toplam 22 maddeden oluşmaktadır.

Alt boyutlar ve madde sayıları şunlardır:

Sportmenliğe Uygun Davranışlar Sergileme (11 madde): Bu faktör, kurallara uyma, rakiplere saygı gösterme, dürüstlük ve yardımseverlik gibi olumlu sportmenlik yaklaşımların ölçer.

Sportmenliğe Uygun Olmayan Davranışlardan Kaçınma (11 madde): Bu faktör ise, alay etme, hile yapma, tartışma çekişme veya agresif davranışlarda bulunma gibi sportmenlik dışı eylemlerden uzak durma eğilimini değerlendirir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliğini kanıtlamak amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçları, ölçeğin iki faktörlü yapısının teorik beklentilerle tutarlı olduğunu ve kabul edilebilir düzeyde uyum sağladığını göstermiştir.

Elde edilen uyum iyiliği istatistikleri aşağıda listelenmiştir:

χ^2 / sd (Ki-kare / serbestlik derecesi oranı) = **2.00** (Mükemmel uyum için 3.00 ve altı kabul edilir).

RMSEA (Yaklaşık Hata Karekök Ortalaması) = **.067** (iyi uyumu işaret eder).

SRMR (Standartlaştırılmış Kök Ortalama Kalıntı) = **.08** (Kabul edilebilir uyumu işaret eder).

CFI (Karşılaştırılabilir Uyum İndeksi) = **.95** (Mükemmel uyumu işaret eder).

GFI (Yıllık Uyum İndeksi) = **.85**.

AGFI (Düzeltilmiş Yıllık Uyum İndeksi) = **.82**.

NFI (Normlaştırılmış Uyum İndeksi) = **.90**.

NNFI (Normsuz Uyum İndeksi) = **.95**.

Ek olarak, ölçek maddelerinin korelasyonları incelenmiş ve madde korelasyonlarının **.31** ile **.70** aralığında değeri tespit edilmiştir, bu da maddelerin ölçülen yapıyı temsil etme gücünün yeterli olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa kullanılarak yapılmıştır. Ölçek, 449 kişilik bir örneklem üzerinde uygulanmıştır.

Elde edilen güvenirlik sonuçları şöyledir:

Ölçeğin tamamı için hesaplanan genel Cronbach Alfa katsayısı **.88** olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Faktör 1 (Sportmenliğe Uygun Davranışlar Sergileme) için Cronbach Alfa katsayısı **.86** olarak hesaplanmıştır.

Faktör 2 (Sportmenli?e Uygun Olmayan Davran??lardan Kaç?nma) için Cronbach Alfa katsay?s? **.84** olarak hesaplanm??t?r.

Her iki faktörün de ayr? ayr? yüksek güvenilirlik katsay?lar?na sahip olmas?, alt boyutlar?n kendi içlerinde tutarlı oldu?unu ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda, teorik olarak belirlenen iki faktörlü yap?n?n ampirik olarak do?rulanmas? amacıyla Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA, ölçek maddelerinin hangi faktörlere yüklendi?ini ve bu yap?n?n verilerle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için tercih edilmi?tir.

Analiz sonuçlar?, ölçe?in iki temel boyutta (Sportmenli?e Uygun Davran??lar? Sergileme ve Sportmenli?e Uygun Olmayan Davran??lardan Kaç?nma) topland???n? ve bu yap?n?n kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?unu göstermi?tir (CFI=.95, RMSEA=.067). Bu bulgular, Beden E?itimi Dersi Sportmenlik Davran??? Ölçe?i'nin güçlü bir yap?sal geçerli?e sahip oldu?unu kan?tlamaktadır.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= hiçbir zaman - 5= her zaman)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?renciler (Beden E?itimi dersi alan okul ça??ndaki bireyler)

Age Group: Çal??man?n yap?ld??? ba?lama göre ortaokul/lise ö?rencileri (Detaylı ya? aral??? kaynakta belirtilmemi?tir, ancak beden e?itimi dersi alan ö?rencileri kapsar).

Population Details: Ölçek, 449 ki?ilik bir örneklem üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Methodology: Kendi bildirimine dayalı (Self-report) ölçek. Ö?rencilerden beden e?itimi derslerinde sergiledikleri davran??lar? 5'li Likert format?nda derecelendirmeleri istenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Sportif davran??, Etik, E?itim psikolojisi, Sosyal beceriler, Geçerlik, Güvenirlik, Beden e?itimi dersi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: hizir80@yahoo.com (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Correspondence Address: Yakup Koç

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, Yakup Koç taraf?ndan 2013 y?l?nda geli?tirilm?tir. Ölçe?in kullan?m?na ili?kin ticari izinler ve ücret bilgisi için do?rudan sorumlu yazar Yakup Koç ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detayl? bilgileri Erzincan Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi'nde yay?nlanm???tır. Orijinal makalenin ba?lant?s?na [buradan](#) ula???labilir.

Kaynaklar

Koç, Y. (2013). Beden E?itimi Dersi Sportmenlik Davran??? Ölçe?i (BEDSDÖ): Geçerlik ve güvenirlik çal???ması. *Erzincan Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 96-114.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a???daki ba?lant?dan indirilebilir: [beden-egitimi-dersi-sportmenlik-davranisi-olcegi-toad.pdf](#)

Beden E?itimi Dersi Sportmenlik Davran??? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

2 Alt boyut ve 22 Madde

Sportmenli?e Uygun Davran???lar? Sergileme (11 m): Beden e?itimi dersinde heyecanlan?p oyun kural?na uymad???m da rakibimden özür dilerim.

Sportmenli?e Uygun Olmayan Davran???lardan Kaç?nma (11 m): Beden e?itimi dersinde yendi?im zaman kar?? tak?m oyuncusuyla dalga geçerim.